

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Initium Sapientiae & Finis: Timor Domini, & Amor Dei: Seu
de fuga peccati, deque dilectione summi boni**

Comitin, César Jean-Baptiste

Coloniae, 1709

§.3. Judicii favor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50773)

tis! lætâ illîc omnia: & memoria præteriti,
& spes futuri, & præsentis conscientiæ tota
ac plena securitas.

Compara, compara non jam vitam vitæ;
sed mortem morti, Quales illi de sæculo?
qualis tu? qualis anima tua de deserto, de-
liciis affluens, innixa super dilectum? O si
perpenderes! ô si provideres! Oro te: propo-
ne animo tantisper [erit enim aliquando] su-
premam illam animæ tuæ tuæ crisi; ludan-
tes artus, luctantem æstuantemque spiri-
tum, & jam in extremis positum, ardente
candelâ. Nam in hoc summo non dico tem-
poris, sed æternitatis cardine, cujus esse vel
fuisse tum voles? mundi an Christi? mira
tua prudentia, si nunc facis aut non facis,
quod tunc factum infectumque dolebis, aut
fortasse speras ex malâ vitâ bonam mortem,
hoc est, *ex falso verum*. Sophisma est. Nun-
quam ita concluditur in bonâ formâ. Vive
ût vis mori. Nam ex præmissis sequitur con-
clusio. Porro de æternitate agitur hoc mo-
mento. Quod inculco, quod impingo, quod
infarcio usque & usque legenti; ÆTERNI-
TAS, inquam, *ibi incipit ubi sæculum desinit.*

§. 3. *Judicii favor.*

A conclavi feror ad orchestram, ad Impe-
rator-

ratoris podium, ad totius caveæ, ut cum Patribus loquar, immensum illum supremumque confessum. Heu quæ tunc spectaculi magnitudo! Hîc, hîc dati leonibus non jam martyres, sed tyranni: hîc, hîc ludi sæculares non de sæculo, sed de Deo; nec hujus vitæ, sed æternæ; nec in circulo temporis, sed in circo æternitatis. Tria tibi perpendenda: iudex, reus, & causa. Judicis severitas tanta, ut in Angelis etiam suis *reperiat pravitatem*. Tu ex ungue collige leonem. dico è pœnâ Moysis, Davidis, Ezechiaë, Viri Dei, Bethsamaritarum, ob noxas hominum iudicio levissimas; sed non Dei. *Dies, inquit, formabuntur, & nemo in eis.* Quid dicis nemo? imò omnes ibi stabunt. *Nemo in eis*, hoc est, nemo innocens, nemo mundus, ne infans quidem unius diei. *Quid ita? quoniam Deus iudex est. Non quilibet rusticus cum tridente, sed Trinitas iudex.* (Augustinus.) De reo autem quid dicam, qui totus à capite ad calcem ulcus sit, debitor *decem millium talentorum, non respondens unum pro mille*; prædo, ut jam monui, cæli & terræ; & ille nudus coram Angelis Dei. Hoc pondera, hoc expende. Postremò causa non de stillicidio, neque de umbrâ asini, sed de capite, quo? totius

tius

tius mundi. Cur? ob vitam, ob supplicium. Qualem? quale? æternam, æternum. *Ibunt hi, inquit, in vitam æternam; illi verò in supplicium æternum.* Tali igitur & iudice, & reo, & causâ, miseros stupor immensus invadet, animi deliquium, æstus, & pavor. *Arescentibus*, inquit, *hominibus præ timore.* Nam si versa est uxor Loth in statuam horrore flagrantis Sodomæ, quæ *stilla.* (*Isa. 40.*) tantùm erat *Et fumarium inferni, Et jaculum exercitorium;* (*Tertull.*) quâ, putas, consternatione futuros, cùm ARMIS, ut ita dicam, agetur DECRETORIIS? Denique dies illa, dies iræ.

Nihilominus in die illâ tam horrendâ stabo animi securus, habens pro iudice amicum, pro rege patrem, pro vindice agnum. *Stabunt*, inquit, *justi in magnâ constantiâ.* Nec securus modò, sed etiam ego ille toties à te irrisus atque contemptus, tutum atque mundi iudex. *Sedebitis*, inquit, *vos judicantes.* Quis loquitur? Iudex iudicum, & Rex regum. Ipse, ipse promittit, & est veritas.

Ergò videre videor hominem illum in nubibus Deum, qualis est apud Joannem, gemino vultu radiantem, altero *Sardium*

res

reprobis, altero fassidem electis. (Rupertus.)

Audio vocem ejus geminam quoque: amicam & minacem, blandientem & fulminantem. Specto cuneos hinc inde pro utriusque sententiæ varietate variè perculsos; alios de cælo præcipites, alios in astra quasi quodam amphitheatri pegmate sublatos: utrosque vociferantes. Ubite vidimus? ad hæc clamare judicem, *in carcere, in stabulo, in mapali*. Membra pupilli, vita popelli, causa viduæ egentis, oppressæ, foro conclamatæ, membra, vita, causa mea erat. Ille, ille Lazarus jacens ad fores & meus erat, & ego ille. Quid deinde? vos pavistis, vos operuistis, vos visitastis. *Quod uni ex minimis fecistis, mihi factum imputo. Esto.* Quid postea? Euge, Cui dicis? Tibi. *Quia in modico fuisti fidelis.* In quo modico? in micâ pauperi dandâ; in calice aquæ frigidæ. Et pro tantillo quid reddes? intra in gaudium. In quale gaudium? Domini tui. Felicitas inter nos erit communis, mea tua, tua mea. Idem gaudium. Quid? pro micâ cælum? pro guttâ flumen? dedisti quod jussi, do quod promisi. Dedisti te mihi, do me tibi. Versura justa est. Proh Superi! quid loquimur? & hæc est fides, spes, charitas Christi? hoc tu credis? & cui tamen animum

mum loces, alium à Christo quæris? quære,
 quære, dum licet, & ut libet; ego jam pridem
 vovi, nec perfidum dixi sacramentum. *Ille
 meos, primus qui me sibi junxit, amores ab-
 stulit: ille habeat secum, servetque non sepul-
 chro, sed in cælo, ubi cor, ubi corona.* Tu
 peccator & videbis, & dolebis. Dentibus
 tuis fremes & tabesces, dicésque: Hiccine est?
 de iudice stupor erit, & de iudicio. Ego ve-
 rò te inter hœdos addictum Libitinæ caput,
 heu! nequicquam incendia deprecantem
 usque & usque meo jam jure ridebo: tu pœ-
 nitentiam ages infelix malam, seram, impor-
 tunam; ego in sanguine peccatoris lavabo
 manus meas. *Desiderium enim peccatorum
 peribit.* At at confido meliora. Ambo ride-
 bimus. Ambo coronabimur, rapiemurque
 cum illo in aëra. Et erit inter nos hoc so-
 lenne celestina, vicimus. Quale de Thebæis
 referunt annales reciproco sibi cantu invi-
 cem respondentibus è tumulis, hinc *exulta-
 bunt Sancti in gloriâ; illinc letabuntur in cu-
 bilibus suis.* O canticum!

§. 4. *Gloria corporis.*

Sed jam ad convivium *ire tempus est, ad
 nuptias, ad triumphum, uti spero, tuum meo-
 umque.* Hic mihi primùm occurrit vestis
 illa